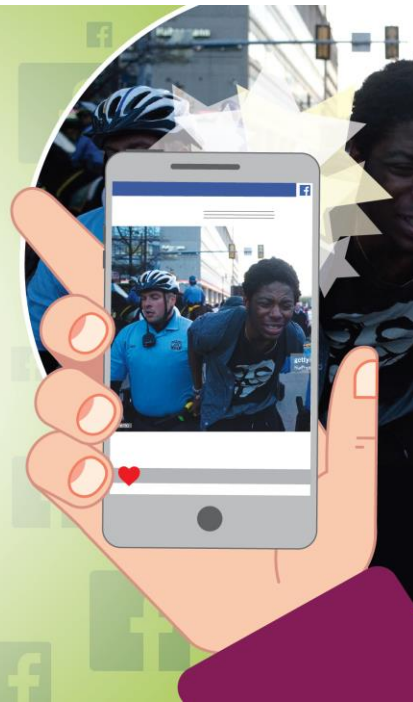

1. situācija

Tūristu grupa, pavadot brīvdienas ASV, kļūst par lieciniekiem ielu protesta akcijai "Black lives matter". Tās laikā vairāki protestētāji izrāda fizisku un vārdisku agresiju pret policijas darbiniekiem, veic apkārt esošo transportlīdzekļu un īpašumu bojāšanu, kā rezultātā policisti izmanto spēku, lai aizturētu pārkāpējus. Klātesošie tūristi uzskata, ka policisti darbojas nepamatoti un pārmērīgi pielieto spēku, tāpēc kāds nofotografē policistu darbības un nākamajā rītā ievieto fotoattēlu Facebook.

Fotoattēlu pavada policijas darba kritika, policistu lamāšana. Fotoattēls iegūst vairāk kā simts "Share" un komentāros Facebook lietotāji sūdzas nu jau ne tikai par konkrēto situāciju, bet arī piedzīvotām policijas nekompetencēm, sliktu attieksmi, atteikšanos sniegt palīdzību. Fotoattēlā redzami policisti tiek kritizēti un lamāti, un tikai niecīga daļa komentētāju ir atbalstoši pret policistiem.

Fotoattēls ir uzskatāms par policistu personas datiem, jo tajā policisti ir identificējami kā konkrētas personas, un fotoattēla ievietošana Facebook ir šo datu apstrāde.

1) Vai attēlu var publicēt sociālajos tīklos vai internetā?

- a) Var
- b) Nevar
- c) Regula neattiecas uz privātpersonām, kas pilda dienesta pienākumus
- d) Var, bet jāvērtē publicēšanas nolūks

2) Kāds varētu būt attēla publicēšanas tiesiskais pamats?

- a) Piekrišana, līgums
- b) Sabiedrības intereses un tiesības (piemēram, runas brīvība)
- b) Likums, dzīvības aizsardzība

3) Kas jāaizklāj attēlā, lai to varētu droši publicēt sociālajā tīklā?

- a) Apcietinātā seja
- b) Policistu sejas
- c) Ģerbonis uz policista ķiveres
- d) Nekas

4) Vai par attēla nepareizu publicēšanu var iestāties tiesiskā atbildība?

- a) Var
- b) Nevar
- c) Regula neparedz sodu privātpersonām

5) Vai attēlu var publicēt trešā persona, kas nav foto autors?

- a) Var
- b) Nevar
- c) Uz trešo personu attiecas tādi paši nosacījumi kā uz autoru

2. situācija

Katrīna sava dzīvokļa remontam nolīgst remonstrādnieku Juri, lai ieliktu logus, nomainītu radiatorus un nošpaktelētu un nokrāsotu sienas. Kad Juris darbu izdarījis, Katrīna samaksā Jurim, un katrs iet savu ceļu. Pēc dažām dienām Katrīna konstatē, ka darbs ir izdarīts pavirši, un jau atkal nepieciešams saukt meistar, lai glābtu situāciju.

Katrīna ir dusmīga uz Juri par pavisām darbu un samaksāto naudu. Katrīna portālā www.sudzibas.lv ievieto sūdzību ar Jura fotoattēlu un tekstu:

"Juris Liepiņš – sliktākais remontdarbu meistars Imantā! Neuzticiet meistaram Jurim Liepiņam jebkādus darbus savā dzīvoklī, darbu izdara pavisām, vajadzēs saukt citu, kas labos viņa kļūdas. Zemē nomesta nauda!"

Tā kā Juris klientus atrod caur atsauksmēm un sludinājumiem internetā, ar laiku sāk just klientu trūkumu. Juris atklāj Katrīnas publicēto sūdzību.

Katrīnas sūdzība satur Jura personas datus – vārdu, uzvārdu un nodarbošanos un to publicēšana, ietverot sūdzības saturā ir personas datu apstrāde.

1) Vai minētajā gadījumā sūdzību, var publicēt internetā?

a) Var, ja Juris ir uzskatāms par juridisku personu

b) Nevar

c) Šeit nav personas datu, šis nav personas datu aizsardzības jautājums

e) Regula neattiecas uz privātpersonu strīdu jautājumiem

2) Kāds tiesiskais pamats ļauj sūdzību publicēt?

a) Līgums

b) Likums

b) Nav vajadzīgs tiesiskais pamats, jo nav datu apstrādes

3) Vai situācija mainītos, ja sūdzībai būtu pievienots Jura foto?

a) Jā, publikācijai vajadzētu tiesisko pamatu

b) Nē, Juri vienalga neviens nepazīst

c) Nē, Katrīna īsteno tiesības uz vārda brīvību, var publicēt nevērtējot

4) Kāds varētu būt tiesiskais pamats, ja tiktu publicēti personas dati?

a) Līgums

b) Šis būtu jāvērtē prasot Katrīnai informāciju

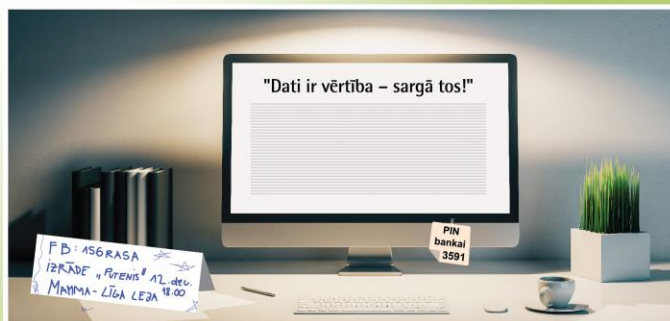
c) Leģitīmā interese

d) Jura piekrišana

3. situācija

Agita ir nokavējusi termiņu referāta iesniegšanai, tāpēc pēdējo nakti sēž un cītīgi gatavo referātu "Dati ir vērtība – sargā tos!". Lai padalītos ar savu centību pabeigt referātu, Agita Facebook dalās ar savas istabas/rakstāmgalda bildi – "Pusnakts iedvesma". Agita ir aizmāršīga, tāpēc vienmēr pieraksta piezīmes monitorā un uz galda atstātajās piezīmju lapiņās (kontu numurus, paroles, cilvēku vārdus ar telefona numuriem un daudz ko citu).

Agitas rīcība var šķist nekaitīga, bet izlikt publiskai apskatei savu rakstāmgalda attēlu, nepārliedzoties, kāda veida informācija atrodas uz galda, ir iespējams atklāt konfidenciālu informāciju par sevi.

1) Kura informācija izpausta pārmērīgi

- a) rakstāmgalds, piezīmju lapiņu saturs, tas, ka darbs notiek naktī
- b) foto metadati, piezīmju lapiņu saturs, uzsāktā darba attēls,
- c) tas, ka darba notiek naktī, rakstāmgalds, uzsāktā darba attēls
- d) uzsāktā darba attēls, foto metadati, tas kāda modeļa dators ir Agitai

2. Kā jāpārveido bilde lai to varētu droši publicēt

- a) Sakārtot darba vidi aizvācot piezīmju lapiņas, izdzēst foto metadatus, iemidzināt datora ekrānu
- b) Sakārtot darba vidi aizvācot piezīmju lapiņas, pārdēvēt foto, samainīt fotogrāfijas leņķi, lai neredz datora modeli
- c) Sakārtot darba vidi aizvācot piezīmju lapiņas, izdzēst foto metadatus, pārdēvēt foto

Kā konfidenciālas informācijas izpaušana šajā gadījumā var kaitēt Agitai?

- a) Izjokošana, Izsmiešana, Sagrauta reputācija
- b) Nozagts, plaģiēts darbs; Skolotājs uzzinās, kad darbs gatavots,
- c) Nozags sagatavoto darbu, piezīmju lapiņas un foto metadatus izmantos, lai sekotu ikdienas gaitām.
- d) Nevar kaitēt

Ko darīt, ja esi darījis šādu attēlu publisku?

- a) Dzēst attēlu, nomainīt redzamās paroles, mainīt dienas kārtību.
- b) Nepievērst uzmanību
- c) ievietot publisku lūgumu datus ļauni neizmantot
- d) Dzēst attēlu, sazināties ar banku, ka iespējamās krāpnieciskas darbības ar kontu, cerēt, ka nekas nenotiks.

4. situācija

Ārnijs ar draugiem atpūšas kafejnīcā un pie blakus galdiņa pamana jauku bērnu, kurš gaida vecākus atgriežamies no pasūtījuma veikšanas. Divreiz nedomājot – Ārnijs nofotografē mazuli, kurš labprāt pozē un smaida kamerai, un dalās ar attēlu sociālajos tīklos, lai izstāstītu par savām šī brīža gaitām. Jāņem vērā, ka Ārnijs ir savienojis visus savus sociālos tīklus un mirklī, kad bilde tiek ievietota Instagram, tā automātiski publicējas arī Facebook. Ar uztverto mirkli Ārnijs dalās arī mikroblogošanas vietnē Twitter. Fotoattēls ātri izplatās sociālajos tīklos, jo Ārnijam ir 1003 apstiprināti "Draugi" Facebook, 500 sekotāji Instagram un 800 sekotāji Twitter, turklāt katram ir ko teikt par niķīgo, bet vienlaikus fotogēnisko bērnu. Ņemot vērā fotoattēla izplatības tendenci, informācija ir aizceļojusi līdz mazā bērna vecākiem, kuri nebūt nav priecīgi par izvērtušos situāciju.

1) Vai drīkst bildēt un dalīties ar sveša bērna fotogrāfijām?

- a) Jā, vienmēr
- b) Nē, nekad
- c) Tikai ar vecāku atļauju
- d) var ja bērns piekrīt

Kāpēc bērna attēls ir personas dati?

- a) Jo tajā var atpazīt konkrētu personu
- b) Regula neattiecas uz bērnu datu aizsardzību
- c) Bērna attēls nav personas dati

2) Vai bērna atsaucība bildēties ir uzskatāma par tiesisku pamatu (piekrišana) bildes uzņemšanai?

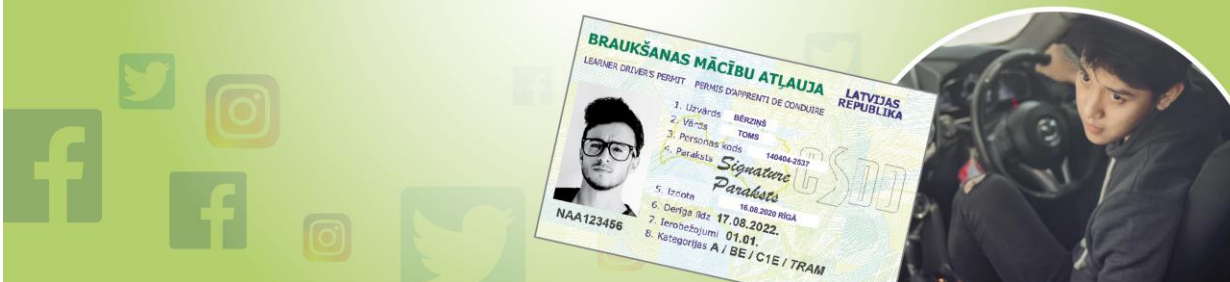
- a) Jā
- b) Nē, tikai vecāki var piekrist nepilngadīga bērna personas datu apstrādei
- c) Tikai vecāku klātbūtnē

4) Līdz cik gadu vecumam Latvijā bērna piekrišana nevar būt par tiesisku pamatu bērna datu apstrādei minētajā gadījumā?

- a) 14
- b) 16
- c) 18

5. situācija

Tomam 14.aprīlī palika 16 gadi. Vienojoties ar vecākiem, Toms dodas iegūt braukšanas mācību atļauju, lai līdz 18 gadu vecumam iemācītos braukt ar automašīnu. Toma tētis ir aktīvs sociālo tīklu lietotājs. Prieku par to, ka beidzot var dēlam mācīt braukt ar automašīnu, neslēpj un publicē informāciju sociālos tīklos, kur ir redzama ģimenes jaunā automašīna, Toms un viņa braukšanas mācību atļauja, ar visu identificējošo informāciju.

Vienlaikus Toms ir sociālā tīkla Facebook lietotājs, kurš dalījies ar daudz fotoattēliem no ceļojumiem kopā ar ģimeni un atpūtu ģimenes vasarnīcā, kas atrodas Kolkā, kā arī lietotāja kontā "Par mani" norādījis, ka dzīvo Datu ielā 20, Rīgā. Ir vasaras brīvlaiks un Toms publicē informāciju, ka tētim beidzot ir atvaļinājums un ka kopā ar ģimeni dosies divu nedēļu atpūtā uz Kolku, kas būs pirmais garais brauciens pašam pie stūres esot.

1) Vai mājas adrese ir uzskatāma par informāciju, ar kuru nav vēlams publiski dalīties?

- a) Jā
- b) Nē
- c) Nē, ja mājai ir signalizācija

2) Kāpēc nav vēlams publiski dalīties ar informāciju par prombūtni?

- a) Iespēja tikt aplaupītam prombūtnē
- b) Kaimiņu skaudība
- c) Var dalīties droši

3) Vai braukšanas mācību atļauja satur personisku informāciju, pēc kuras cilvēku var identificēt?

- a) Jā

b) Nē

c) Atkarīgs no bildes kvalitātes

4) Vai Toma tētis var internetā izlikt attēlu ar dēla datiem, piemēram, mācību braukšanas atļauju?

1) Var, bet jārēķinās ar sekām, kad bērns pieaugs

2) Nevar

3) Var, ja bērns jaunāks par 16 gadiem

5) Kā būtu pareizi jāpublicē mācību braukšanas atļauja?

a) Aizklājot personas datu saturošu informāciju (vārds, uzvārds, dzimšanas gads u.c.)

b) Aizklājot visu informāciju

c) Apgriežot atļauju otrādi

d) Mācību braukšanas atļauju nevajadzētu publicēt

6. situācija

Līga tika uzlūgta uz kāzām Liepājā. Tās ilga vairākas dienas un kopumā izvērtās par skaistu un elegantu pasākumu. Jaunais pāris viesim lūdza ievērot diskretumu un npublicēt kāzu bildes sociālajos tīklos. Līga divas dienas godprātīgi ievēroja lūgumu, lai arī viņa ir aktīva sociālo tīklu lietotāja un parasti Instagram postu vismaz reizi dienā. Trešajā dienā Līga svinību vietas iekšpagalmā ieraudzīja jauno vīru un vedējātes nelielā alkohola reibumā dejojot viesu nama iekšpagalmā. Līga nenoturējās, deju nofilmēja un publicēja to kā Instagram Story. Līga ir aktīva lietotāja, viņas sekotāju skaits pārsniedz 5 000. To vidū ir arī jaunā vīra priekšnieks, kurš noskatījās neglaimojošo video. Atgriežoties darbā, jaunais vīrs saņēma no priekšnieka sarkastiskus komentārus par kāzām un zaudēja priekšnieka labvēlību, par ko jaunais vīrs bija vilnis un dusmīgs uz Līgu.

1) Vai Līga drīkstēja publicēt video no kāzām?

a) Jā

b) Jā, domubiedru grupā

c) Nē, jo nesaņēma atļauju

2) Vai jaunais pāris var griezties DVI ar sūdzību par personas datu apstrādes pārkāpumu?

a) Var

b) Nevar

c) Ir jāgriežas citā iestādē

3) Vai privātpersonai var tikt piemērots sods par personas datu prettiesisku apstrādi?

a) Var

b) Nevar

c) Regula neparedz privātpersonu atbildību

4) Ja personu sejas video tiktu aizklātas, vai situācija vairs nebūtu saistīta ar personas datu apstrādi?

a) Nebūtu

b) Būtu

c) Katrs gadījums ir individuāls